

ק: עין משפט
נר מצוה

א וטעמיה דרבי שמון לא
טעין ב: [א]
בב ב מ"י פ"ח מהלכות
מחללות אסורות
הכלה א והכלה ב פסג
לחין קטן:
צד ג מ"י פ"ג מהלכות
הכותב והתורה הלכה
ה:
צד ד מ"י פ"ד מהלכות
מחללות אסורות
הכלה יז ופ"ח הלכה ה:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

דאיכא למאן דאמר אפילו נפל שם קיתון של מים לבסוף רואין
ההיתר כאלו אינו ושאר מים רבים עליו ומצטלן אותו ולא אמר
שיין עלמנו של היתר נעשה איסור ליחשב כאלו הוא יין נסך ויטעך
מן המים כדי לנטל כל היין ומיורי י"ל דהתם מיירי כגון שלא היה

מסורת הש"ס
א [א] לקמן ק"ה מחמת כג,
ב [א] ומימי פ"ה: מיה מג:
ג [א] ופסחים כ"ג,
ד [א] פ"ג פ"ג: [א] ג' ו' לעיל
פ"ג: מיר מ"ה: [א] [א] לעיל
ה [א] לקמן ק"ג: [א] פסחים
כ"ג: [א] [א] ומיר פ"ה ד'
ט [א] עין רמ"ל והש"ס,
י [א] דף ק"ה: [א] וד"ה
הואן:

נתיין הש"ס

תב"ט י"ה (נפ"א)
בשחרה וכו' וספור אסור
למחייבו סתירה ק"ל הא
מחל לא דלא שנתת ע"ז
הוא ר"י דסבר נמשכר
דאפשר למחייבו אסור:

הנהגות הב"ח

א [א] תורה (נפ"ח) כקדש
וכי ראשון נעשה אסור
ועשה נסך פ"ה וזמית
י"ן מחמת: [א] ח"ה ס"ק
וכי וכו' יוצא ל"ה צ"ח
ל"א:

הנהגות מורה"י
לנ"א

א [א] תורה ומעבד (ק"ה)
כקדש וכו' אפילו לפני
המים לבסוף יספור אסור
למחייבו מורה: י"ג פ"י
דאיסור משום אסור
דאפשר למחייבו מותר כמו
שנמנה דהא אסור ללא
למחייבו חז"ן כן היה מותר
נס לחיה החיבה ועין
לקמן ק"ה ע"א דב יריח
ע"י וזמ"י וכו' ועין ע"ז
וג ע"ז ונתן: ד"ה
מחייב וכו' ודוק:

מוסף רש"י

ובל מין ומיניו ודבר
אחר. שש מיניו. כלומר
מין דאיסור ומעבד
מין ובשליש מינו ודמיה,
סלק את מינו. והיתר
כמי שאינו. שאינו משיל לא
לנטל לאיסור. דמתן מחייב
לא טע"ל ולא תוספת הוא
טע"ל ע"ל להיות שניהם
איסור ולא יוכל מין האחר
לגמול עליו ולנטל. אל
פלקוהו כאלו אינו כאלו
ירכה שאינו מין של היתר
על האיסור ויבטלו לקמן
פ"ה. האוכל גיד הנשה
בו ר"ש פ"ט. ונמתי,
מסתמא עמאה פטור
הקשר אין בנידון גנותן
טעם בשה יתמיד ממי
פטור דכי אהריה דתמנא
לגיד היכא דכפריה מותר,
דדעיה בהמה טהורה. דכי
משתע גיד לא תחלל הא
לכסל. אל עמאה לא
היכר על גידה ופסחים
כ"ב. נהג בשליל. כן
חשבו יי התמנא כבהמה.
והחלבו. על שליל מותר
לשיל פ"ט. אל אלו
טעמא דהגיד מגבלה.
אם נטמא האחר טמא
מקלף טריטו סותר כל מה
שמנה ומגלה ויחזר ומחלל
ויחזר. דכדכתיב (במדבר
ו' ויחייבו האלוקים יפלו
עליו ע"ה. על הכותב
כו'. אל לא על שאר
טומאות. כגון נבלה וידן.
דמת כתיב פ"ה וכו'
ימות תח עליו ופ"ט.
לכסל. שטו קיים ועדיין
לא נתקף איברו בנידון.
שאר כל איברו נטמא
ועדיין אין עליו נטמא.
כ"ג ע"ה.

אפילו סימא כשלא קדס וסלקו. ולא מיתקרי חתיכות אלא
משום חתיכת היתר קמיימת: דכל מין ומיניו. כגון נבלה ושמוטה:
ודבר אחר. כגון צנלן וכוטב מינו דהיתר אינו מצטלו לאיסור ולא
מוסיפו אלא סלקוהו כמי שאינו בקדשה זו ושאריו הנבלה והרוטב
יבטלה נבלה כרוטב ובקפיה. הלכך
נמנה טעם כשזאונה תחלה צדו
שלא רבה הרוטב עליה ואח"כ צדו
מים וקיפה וחתיכות נמוספה חתיכה
לראשונה על הנבלה ואוקרת הכל מפני
שהן מיניה ולא מזו חתיכות נבטלה
ואע"פ שיש בהן יומר מששים והרוטב
לצדו אין בו כדי לנטל שניהם:
מתני' ואינו נהג בטמאה. שאם
אלו גיד הנשה של טמאה למ"ד יש
בנידון טעם לוקח משום טמאה ולא
משום גיד ולמ"ד אין טעם בגידין
פטור מכלום דכטהורה עין הוא
והתורה חייבה עליו אלל בטמאה אינו
טמא: מבני יעקב נאסר. דכתיב
(בראשית ג) על כן וגו' ועדיין טמאה
מוותרת להן עד מתן תורה: אמרו
לו. פסוק זה שזהו חזונו עליו כסני
נאמר ועד סני לא הזהירו אלא שנכתב
במקומו לאחר שאלמר כסני וכמד
וקידר משה את התורה כתב המקרא
הזה על המשעה על כן הזהירו בני
ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד:
גב' איסור חל על איסור. דקא ס"ד
משום טומאה ומשום גיד קמחייב ליה:
ה"ג יוכל ספק נבלת עוף טמא
שעמא כבית הבליעה ס"ל (כו) נבלה
וערפה לא יאכל לעמאה בה. מפני
שהיא מטמא באיניה זו ונבטלת עוף
מיתוקס בת"כ"ס ובמסכת נדה (דף מ"ג):
הכא ה"ק יוכל אף נבלת עוף טמא
נמשמע נבלה וערפה לא יאכל
לעמאה מי שאיסורו משום כל האכל
נבלה אינו אומר קן שמטמא בה יא
זה שאינו אסור משום נבלה אלא משום
עוף טמא. ומדקתמר אין איסורו משום
נבלה אלמא סבירא ליה לא תחיה
איסור נבלה (ו) וחילל איסור טמאה:
וכי סימא קסבר אין בנידון כנ"ט.
אין כאלו איסור טומאה אלא איסור
גיד: ור"ש פ"ט. לממרי שמשתע
ולקמיה"ו מפרש טעמא: ה"ג לעולם
קסבר יש בנידון נטמן טעם וקסבר
נוהג כשלי דאיסור גיד ואיסור
טומאה כו'. משעת יצירת ולד חלו
שניהם לפיכך חייב לעולם על שניהם:

אפילו תימא לא קדס וסלקו הוי מין ומיניו
ודבר אחר וכל מין ומיניו ודבר אחר וכל
את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו
ומבטלו: מתני' ונהג במהורה ואינו נהג
בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אסור
ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה
ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו
בסני נאמר אלא שנכתב במקומו: גב' וסבר
ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר'
יהודה אומר י"כול תהא נבלת עוף טמא
מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר
ינבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה זה
שאיסורו משום כל האכל נבלה יצא זה
שאין איסורו משום כל האכל נבלה אלא
משום כל האכל טמאה וכי תימא קסבר אין
בנידון גנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד
איכא איסור טומאה ליכא וסבר ר' יהודה
אין בנידון גנותן טעם והתניא ה"האוכל גיד
הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מוחייב
שתים ור"ש יפומר לעולם קסבר יש בנידון
גנותן טעם וקסבר נהג בשליל דאיסור גיד
ואיסור טומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית
אמרת נהג בשליל והתנן ונהג בשליל ר'
יהודה אומר אינו נהג בשליל והחלו מותר
הני מילי גבי טהורה דרחמנא אסור יכל
בבהמה תאכלו אבל בטמאה נהג ומי
מצית אמרת דתרייהו בהדי הדדי קאתו
והתנן על אלו טומאות הנויר מגלח על
המת ועל בית מן המת וקשיא לן על בית
מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש
וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא
נתקשרו אבריו בנידון אלמא איסור טומאה
קדים אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור
גיד חייב עליה וישכן איסורו נהג בבני נח
דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני
יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה
מותרת להם גופא ה"האוכל גיד הנשה של
בהמה טמאה רבי יהודה מוחייב שתים
ורבי

אינו נהג בשליל. ועל כרחק איסור טומאה חל על השליל שהרי כל
יצירתו טומאה ואיסור גיד אינו חל עד שנוכל והיכי חייב לאיסור
טומאה: כל כבהמה. ואפילו חלבו וגיורו דמהאי קרא נפקא לן היתר
שליל בשמיטת האם כפרק בהמה המקשה (ועליו ט"ו): הנויר מגלח.
אם האהיל עליהם טמא נזרו דכתיב (ומדבר ו') והימים הראשונים
יפלו ומגלח וזחר ומינה דכתיב [טו] וגלח ראשו ביום טהרתו:
שלא נתקשרו. דליכא עדיין בית צער כבוליה וכיוון דלוחיה
שלים טמאם כהאל. אלמא חללו נזירין אברים קודם לבנידון
וש"מ שם טומאה קדים חללו עליהו: ומשני אע"ג דאיסור
טומאה קדים אתי איסור גיד וחייב עליה שכן איסור תמור הוא ויש
בו כח לחול על האברים ומהו חומרו שניהם בבני נח לר' יהודה
דכתב והלא מבני יעקב כו': דיקא נמי. דטעמא דרבי יהודה משום
האי טעמא הוא מדליף מבני יעקב דקודם מתן תורה בני נח הוו:
ה"ג

אפילו תימא לא קדס וסלקו הוי מין ומיניו
ודבר אחר וכל מין ומיניו ודבר אחר וכל
את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו
ומבטלו: מתני' ונהג במהורה ואינו נהג
בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אסור
ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה
ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו
בסני נאמר אלא שנכתב במקומו: גב' וסבר
ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר'
יהודה אומר י"כול תהא נבלת עוף טמא
מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר
ינבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה זה
שאיסורו משום כל האכל נבלה יצא זה
שאין איסורו משום כל האכל נבלה אלא
משום כל האכל טמאה וכי תימא קסבר אין
בנידון גנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד
איכא איסור טומאה ליכא וסבר ר' יהודה
אין בנידון גנותן טעם והתניא ה"האוכל גיד
הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מוחייב
שתים ור"ש יפומר לעולם קסבר יש בנידון
גנותן טעם וקסבר נהג בשליל דאיסור גיד
ואיסור טומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית
אמרת נהג בשליל והתנן ונהג בשליל ר'
יהודה אומר אינו נהג בשליל והחלו מותר
הני מילי גבי טהורה דרחמנא אסור יכל
בבהמה תאכלו אבל בטמאה נהג ומי
מצית אמרת דתרייהו בהדי הדדי קאתו
והתנן על אלו טומאות הנויר מגלח על
המת ועל בית מן המת וקשיא לן על בית
מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש
וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא
נתקשרו אבריו בנידון אלמא איסור טומאה
קדים אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור
גיד חייב עליה וישכן איסורו נהג בבני נח
דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני
יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה
מותרת להם גופא ה"האוכל גיד הנשה של
בהמה טמאה רבי יהודה מוחייב שתים
ורבי

אפילו תימא לא קדס וסלקו הוי מין ומיניו
ודבר אחר וכל מין ומיניו ודבר אחר וכל
את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו
ומבטלו: מתני' ונהג במהורה ואינו נהג
בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אסור
ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה
ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו
בסני נאמר אלא שנכתב במקומו: גב' וסבר
ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר'
יהודה אומר י"כול תהא נבלת עוף טמא
מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר
ינבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה זה
שאיסורו משום כל האכל נבלה יצא זה
שאין איסורו משום כל האכל נבלה אלא
משום כל האכל טמאה וכי תימא קסבר אין
בנידון גנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד
איכא איסור טומאה ליכא וסבר ר' יהודה
אין בנידון גנותן טעם והתניא ה"האוכל גיד
הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מוחייב
שתים ור"ש יפומר לעולם קסבר יש בנידון
גנותן טעם וקסבר נהג בשליל דאיסור גיד
ואיסור טומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית
אמרת נהג בשליל והתנן ונהג בשליל ר'
יהודה אומר אינו נהג בשליל והחלו מותר
הני מילי גבי טהורה דרחמנא אסור יכל
בבהמה תאכלו אבל בטמאה נהג ומי
מצית אמרת דתרייהו בהדי הדדי קאתו
והתנן על אלו טומאות הנויר מגלח על
המת ועל בית מן המת וקשיא לן על בית
מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש
וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא
נתקשרו אבריו בנידון אלמא איסור טומאה
קדים אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור
גיד חייב עליה וישכן איסורו נהג בבני נח
דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני
יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה
מותרת להם גופא ה"האוכל גיד הנשה של
בהמה טמאה רבי יהודה מוחייב שתים
ורבי

א וטעמיה דרבי שמון לא
טעין ב: [א]
בב ב מ"י פ"ח מהלכות
מחללות אסורות
הכלה א והכלה ב פסג
לחין קטן:
צד ג מ"י פ"ג מהלכות
הכותב והתורה הלכה
ה:
צד ד מ"י פ"ד מהלכות
מחללות אסורות
הכלה יז ופ"ח הלכה ה:

תורה אור הש"ס
1. נבלה וטרפה לא
יאכל לשמנה כה אנו
ה"י ויקרא כ"ב
2. וכל בהמה טהורה
פרסה ושעטת שבע שתי
פרסות מעלת נדה
בבהמה אתא תאכליה:
דברים י"ד

רבינו גרשום
אפי' לא קדס וסלקו
כלומר אפי' לא קדס
וסלקו אם אינו נהג טעם
בחיובות וברובם היה מין
וחלו דבר אחר ורוב
זהו דבר אחר ושאינו
מינו רבה עליו כלומר אם
אינו נהג טעם ברובו:
וסבר ר' יהודה איסור
חל על איסור כלומר
איסור טומאה (גיד) חל
על איסור גיד (טומאה)
כלומר שמחללה נאסר
גיד הנשה ולכסוף נאסרה
להם כסני בהמה טמאה
ואי אסור בהמה טמאה
חל על איסור גיד. ויקא
נמי דקתני והלא מבני
יעקב נאסר גיד הנשה
כו' כלומר דמשום חומרו
דאיסורו נהג בבני נח
חילל איסור טומאה:

אפילו תימא לא קדס וסלקו הוי מין ומיניו
ודבר אחר וכל מין ומיניו ודבר אחר וכל
את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו
ומבטלו: מתני' ונהג במהורה ואינו נהג
בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אסור
ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה
ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו
בסני נאמר אלא שנכתב במקומו: גב' וסבר
ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר'
יהודה אומר י"כול תהא נבלת עוף טמא
מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר
ינבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה זה
שאיסורו משום כל האכל נבלה יצא זה
שאין איסורו משום כל האכל נבלה אלא
משום כל האכל טמאה וכי תימא קסבר אין
בנידון גנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד
איכא איסור טומאה ליכא וסבר ר' יהודה
אין בנידון גנותן טעם והתניא ה"האוכל גיד
הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מוחייב
שתים ור"ש יפומר לעולם קסבר יש בנידון
גנותן טעם וקסבר נהג בשליל דאיסור גיד
ואיסור טומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית
אמרת נהג בשליל והתנן ונהג בשליל ר'
יהודה אומר אינו נהג בשליל והחלו מותר
הני מילי גבי טהורה דרחמנא אסור יכל
בבהמה תאכלו אבל בטמאה נהג ומי
מצית אמרת דתרייהו בהדי הדדי קאתו
והתנן על אלו טומאות הנויר מגלח על
המת ועל בית מן המת וקשיא לן על בית
מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש
וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא
נתקשרו אבריו בנידון אלמא איסור טומאה
קדים אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור
גיד חייב עליה וישכן איסורו נהג בבני נח
דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני
יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה
מותרת להם גופא ה"האוכל גיד הנשה של
בהמה טמאה רבי יהודה מוחייב שתים
ורבי

אפילו תימא לא קדס וסלקו הוי מין ומיניו
ודבר אחר וכל מין ומיניו ודבר אחר וכל
את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו
ומבטלו: מתני' ונהג במהורה ואינו נהג
בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אסור
ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה
ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו
בסני נאמר אלא שנכתב במקומו: גב' וסבר
ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר'
יהודה אומר י"כול תהא נבלת עוף טמא
מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר
ינבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה זה
שאיסורו משום כל האכל נבלה יצא זה
שאין איסורו משום כל האכל נבלה אלא
משום כל האכל טמאה וכי תימא קסבר אין
בנידון גנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד
איכא איסור טומאה ליכא וסבר ר' יהודה
אין בנידון גנותן טעם והתניא ה"האוכל גיד
הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מוחייב
שתים ור"ש יפומר לעולם קסבר יש בנידון
גנותן טעם וקסבר נהג בשליל דאיסור גיד
ואיסור טומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית
אמרת נהג בשליל והתנן ונהג בשליל ר'
יהודה אומר אינו נהג בשליל והחלו מותר
הני מילי גבי טהורה דרחמנא אסור יכל
בבהמה תאכלו אבל בטמאה נהג ומי
מצית אמרת דתרייהו בהדי הדדי קאתו
והתנן על אלו טומאות הנויר מגלח על
המת ועל בית מן המת וקשיא לן על בית
מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש
וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא
נתקשרו אבריו בנידון אלמא איסור טומאה
קדים אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור
גיד חייב עליה וישכן איסורו נהג בבני נח
דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני
יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה
מותרת להם גופא ה"האוכל גיד הנשה של
בהמה טמאה רבי יהודה מוחייב שתים
ורבי